

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Loudou ve věci

žalobce: **I. K.**
státní příslušnost Ukrajina
místem pobytu v ČR S., P.
zastoupen advokátem Mgr. Tomášem Císařem
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2019, č.j. OAM-516/ZA-ZA12-VL16-2018

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16. 1. 2019, č.j. OAM-516/ZA-ZA12-VL16-2018, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Tomáše Císaře, advokáta se sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“). Uvedl, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 6. 2. 2019.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že žalovaný při formulaci výroku porušil ust. § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť řádně neoznačil účastníka řízení, neuvedl k tomu nezbytné údaje dle ust. § 18 odst. 2 správního řádu, a dále neuvedl ani relevantní právní ustanovení, na základě kterých byl rozhodováno, včetně kompetenčního ustanovení. Napadené rozhodnutí je v důsledku toho neurčité a nezákonné.
3. Měl za to, že žalovaný porušil ust. § 36 odst. 3 správního řádu, když žalobci sice umožnil seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, avšak na následující doplňující vyjádření žalobce obsahující rozsáhlé informace a na jím předložené důkazy v napadeném rozhodnutí vůbec nereagoval, v podstatě toto vyjádření ignoroval, nevyvrátil uplatněné připomínky. Přitom tyto informace odůvodňují obavy žalobce z pronásledování v případě návratu do vlasti a zakládají předpoklad pro udělení tzv. doplňkové ochrany. Tento postup žalovaného odporuje správnímu řádu a zásadám spravedlivého procesu.
4. Vytýkal žalovanému, že porušil ust. § 68 odst. 3 správního řádu, neboť nedostatečně posoudil jednotlivé důvody pro udělení azylu a své závěry neodůvodnil, když samotné odůvodnění je sice rozsáhlé, avšak postrádá adekvátní reakce žalovaného na zjištěné skutečnosti, žalovaný rovněž téměř nezohlednil jím shromážděné podklady a nenavázal je na aktuální situaci žalobce. Konkrétně se jedná o následující nedostatky.
5. Tvrdil, že závěry žalovaného odůvodňující neposkytnutí azylu dle ust. § 12 zákona o azylu jsou zcela protichůdné, svědčí o nezájmu žalovaného posoudit náležitě podanou žádost a o nepochopení tohoto institutu žalovaným.
6. Pokud jde o možnost udělení humanitárního azylu dle ust. § 14 zákona o azylu s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 17/2007-66 uvedl, že napadené rozhodnutí je v tomto směru nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaný učinil zjištění ohledně původu žalobce v doněcké oblasti, kde probíhají nejtěžší boje mezi ukrajinskou armádou a separatisty, když žalobce poukazoval na hrozící újmu v situaci mezinárodního ozbrojeného konfliktu, tato zjištění však nijak neposoudil vzhledem k možnosti udělení humanitárního azylu.
7. Namítal, že žalovaný nepochopil ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, neboť ve smyslu odst. 2 nejde pouze o nebezpečí hrozící ze strany státních orgánů, avšak o jakékoliv nebezpečí pro cizince v případě návratu do vlasti, poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Azs 71/2006-82. Uvedl, že žalobci hrozí v případě návratu do domovského státu mučení

nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, žalobce poukazoval na zcela konkrétní a důvodné nebezpečí, které mu v případě návratu hrozí, toto nebezpečí nepřímou potvrzují i podklady shromážděné žalovaným. Dále by se v případě návratu do vlasti žalobce dostal do oblasti postižené válkou, pravděpodobně by byl nucen se do války zapojit, neboť je důstojníkem armády, popř. by byl nucen uchýlit se do domovské doněcké oblasti, kde by byl vystaven ohrožení života v oblasti zasažené ozbrojeným konfliktem. Žalovaný však možnost hrozící újmy zcela odmítl, a to bez řádného zdůvodnění, důkazy svědčící o důvodnosti této újmy zcela ignoroval. Oproti tomu se žalovaný zabýval skutečnostmi, které žalobce nikdy neuváděl a o které svou žádost ani neopřel, např. tím, že proti žalobci nebylo nikdy vedeno trestní řízení.

8. Shrnul, že žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nehodnotil shromážděné důkazy ve svém souhrnu, rozhodnutí nedostatečně odůvodnil, což jej v jeho celku činí nepřezkoumatelným, tedy nezákonným.
9. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a žalobci bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s obsahem žalobních námitek, navrhl, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta.
11. Sdělil, že napadené rozhodnutí správně obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků, u žalobce jsou uvedeny údaje, které umožňují jeho dostatečnou identifikaci, údaj o trvalém pobytu uveden není, neboť tento údaj nelze vztáhnout k osobě žadatele o mezinárodní ochranu, u takové osoby se jedná o místo hlášeného pobytu dle ust. § 77 zákona o azylu. Uvedl, že žalobci nebylo upřeno právo navrhnout důkazy po celou dobu řízení a vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí před jeho vydáním, žalovaný posuzoval všechny uplatňované důvody a podklady, a to ve světle informací, které si sám opatřil či které doložil žalobce.
12. Namítal, že nebylo zjištěno, že by se žalobce účastnil jakýchkoli aktivit politického charakteru či by se jinak politicky angažoval, a to ani na Ukrajině, ani v České republice, nebylo ani zjištěno, že by byl žalobce za takové činnosti azylově relevantním způsobem pronásledován. Z toho dovodil, že není logicky možné, aby bez jakýchkoli politických aktivit byl ve své vlasti pronásledován. Žalovaný ani nezjistil, že by v případě návratu do vlasti hrozilo žalobci pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu; naopak, žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu odůvodnil snahou o legalizaci svého pobytu na území ČR, obavou z povolání do armády a z případného potrestání za nepřevzetí předvolání a vyhýbání se vojenským povinnostem, rovněž zmínil obavy z vnitřního separatismu. Napadené rozhodnutí se k těmto důvodům dostatečně vyjadřuje na stranách 7 – 9.
13. Podotkl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, je udělován za výjimečných okolností v případech, kdy by neudělení azylu bylo zcela „nehumánní“.

Žalobce se však jeho udělení ani nedomáhal a žalovaný skutečnosti zvláštního zřetele hodné neshledal, vyplývá to z odůvodnění na straně 10 napadeného rozhodnutí.

14. Při posouzení důvodů pro případné udělení doplňkové ochrany vycházel z výpovědi žalobce, z vyjádření jeho právního zástupce a z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, veškeré informace jsou součástí správního spisu. Poukázal na to, že nebylo zjištěno, že by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, ani že by mu reálně a bezprostředně hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Dále uvedl, že dle Informace MZV ČR ze dne 16. 5. 2018, č.j. 110372/2018-LPTP, nic nenasvědčuje tomu, že by žalobce byl v případě návratu do vlasti postižen za svoji azylovou žádost v zahraničí, ukrajinská legislativa to neumožňuje. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
16. Žalobce podal dne 14. 6. 2018 žádost o mezinárodní ochranu, uvedl, že na území ČR vstoupil dne 15. 5. 2015, je narozen v roce 1990 v Doněcku, je ruské národnosti a mluví rusky, je zdravý (má jen trochu alergií), je svobodný, nikdy nebyl členem politické strany ani jinak politicky aktivní, v roce 2017 měl v ČR povolení k práci na 3 měsíce. Žádost odůvodnil tím, že se bojí fyzického násilí a toho, že ho doma zabijí.
17. Při pohovoru dne 19. 6. 2018 výše uvedené okolnosti blíže rozvedl, upřesnil, že studoval obor psychologie na vojenské škole resp. vojenské katedře, stal se podporučíkem protivzdušné obrany, což je ekvivalentní výkonu základní vojenské služby. V lednu 2014 začala válečná operace na východě Ukrajiny, žalobci s ohledem na jeho brannou povinnost začala domů chodit předvolání k bojovým operacím (na podzim 2014 a na jaře 2015), přebírali je jeho rodiče, proto utekl do ČR, poté ho u jeho rodičů stále hledali pracovníci vojenské správy, chodili se zbraněmi. Nyní je na něj pohlíženo jako na dezertéra a zrádce, obává se, že v případě návratu by jej vyslýchali a mučili, mohli by jej podezřívát, že předal určité informace Rusku, mohli by jej i zabít. Dovožoval to z toho, že na Ukrajině je jiná mentalita než v ČR, je tam policejní zvůle, to platí i pro fungování jiných státních orgánů. Dále upozornil na vnitřní problém Ukrajiny tzv. domácí separatismus. Tvrdil, že vnitřní přesídlení pro něj není řešení, je hledán ve všech oblastech Ukrajiny, dříve nebo později by se střetnul se státními orgány, nemohl by jim dokázat svoji nevinu. Bojí se, že by se dostal do rukou vojáků, mohli by ho zabít, použít násilí, znásilnit. V ČR žil nějakou dobu nelegálně, když se pak dostavil na policii, dostal správní vyhoštění a výjezdní příkaz, poté požádal o mezinárodní ochranu.
18. Žalobce svou první žádost o mezinárodní ochranu v České republice podal dne 21. 5. 2015, svůj odchod z Ukrajiny odůvodnil tím, že je tam občanská válka, doněcká oblast byla uzavřena, žalobce pracoval nějakou dobu na Krymu a lidé jej proto považují za vlastizrádce a přívržence Ruska, soused mu kvůli tomu vyhrožoval. Žalobce se obává,

že v případě návratu by ho donutili jít bojovat, a dále se obává souseda, který mu vyhrožoval. Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 6. 2015, č.j. OAM-479/ZA-ZA15-ZA15-2015, byla jeho žádost shledána nepřipustnou podle § 10a písm. b) zákona o azylu a řízení bylo podle § 25 písm. i) téhož zákona zastaveno s tím, že státem příslušným k posouzení této žádosti je Litevská republika. Řízení o žalobě podané proti danému rozhodnutí bylo Krajským soudem v Brně usnesením ze dne 13. 11. 2015, č.j. 41 Az 16/2015-40, zastaveno.

19. Dle závazného stanoviska k vycestování ze dne 13. 7. 2017 č.j. KRPA-227568-16/ČJ-2017-000022 vydaného Ministerstvem vnitra vycestování žalobce na Ukrajinu je možné. Dle odůvodnění žalobce odmítal odpovědět na veškeré otázky správního orgánu, neuvedl žádné překážky, které by mu bránily vycestování, správní orgán proto vycházel z obecných informací, které o Ukrajině shromáždil.
20. Dne 11. 12. 2018 se žalobce dostavil k seznámení se s podklady pro rozhodnutí, pořídil si fotokopie spisového materiálu, doplnil dokumenty, které dle jeho tvrzení dokládají, že je podporučíkem v záloze a skutečnost, že je hledán vojenskou správou, aby šel sloužit do armády. Byla mu stanovena lhůta 24 dnů pro vyjádření se k podkladům a případné doplnění, v této lhůtě, ani později, se již dále nevyjádřil.
21. Dne 16. 1. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žalobci mezinárodní ochranu v žádné formě předpokládané zákonem o azylu neudělil. V odůvodnění žalovaný neshledal naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu. Shrnl tvrzení uvedená žalobcem, zjistil, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je legalizace jeho dalšího pobytu v ČR. Důvodem jeho odmítání návratu do vlasti je neochota narukování do armády a účastnit se bojů na východě Ukrajiny, a obava z potrestání, zabití, mučení a znásilnění z důvodu, že jako absolvent vojenské katedry je žalobce tamními orgány považován za zrádce a dezertéra. Konstatoval, že se jedná o druhou žádost žalobce o mezinárodní ochranu, první žádost byla podána dne 21. 5. 2015, ale řízení bylo zastaveno. Současnou žádost však žalovaný nepovažoval za nepřipustnou, neboť žalobce v ní uvedl i jiné důvody a došlo ke změnám v zemi původu. Vyšel též z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, celkem se jednalo o pět materiálů, jejichž seznam je v rozhodnutí uveden a nacházejí se ve správním spise. Poukázal na to, že při rozhodování vzal v potaz též dokumenty předložené žalobcem dokládající jeho vztah k armádě, tj. doklad o tom, že je důstojníkem v záloze a že je na seznamu hledaných osob vyhýbajících se vojenské povinnosti.
22. Shledal, že žalobce neuplatňoval v domovském státě žádná politická práva ani svobody, a nemohl tedy z tohoto důvodu být ani pronásledován, nesplňuje tedy podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Zároveň neshledal, že by žalobce mohl ve vlasti pocítovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Uvedl, že legalizace pobytu žalobce v ČR důvod pro udělení azylu nepředstavuje. Důvody pro udělení azylu jsou taxativní, žalobce musí k získání pobytového oprávnění využít zákona č. 326/1999 Sb. Zdůraznil, že žalobce o

mezinárodní ochranu požádal až dne 14. 6. 2018, byť v ČR pobýval již od ledna 2016 nelegálně, a to až v situaci, kdy obdržel správní vyhoštění a výjezdní příkaz. Žádost považoval za čistě účelovou, podanou pouze s cílem legalizovat pobyt v ČR. Poukázal na to, že ani snaha žalobce vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem pro udělení azylu. Branná povinnost je legitimní občanskou povinností, což uznávají též mezinárodní úmluvy, zejména pokud se týká všech obyvatel Ukrajiny bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byly trestné. Obava z trestního stíhání za takové jednání není strachem z pronásledování. Člověk vyhýbající se vojenské službě může být považován za uprchlíka, pokud by byl za tento vojenský trestný čin vystaven nepřiměřeně přísnému trestu z důvodu jeho rasy, náboženství, příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo politických názorů nebo skutečnost, že výkon vojenské služby by si vyžadoval účast jedince na vojenských akcích, které jsou v rozporu s jeho skutečným politickým, náboženským nebo morálním přesvědčením nebo oprávněnými pohnutkami jeho svědomí. Shledal, že to není případ žalobce, který absolvoval vojenskou katedru, neuvedl žádné okolnosti diskriminačního charakteru a žádné důvody, proč by v jeho případě nemělo proběhnout standardní soudní řízení. I v České republice je nenastoupení vojenské služby v době mobilizace rovněž trestáno. Tvzení ohledně politického separatismu považoval za vykonstruované a nijak se nevztahující k osobě žalobce. Smyslem mezinárodní ochrany není poskytnout žadateli ochranu před veškerými negativními jevy v zemi jeho původu. Zabýval se aktuální bezpečnostní situací na Ukrajině, shledal, že tato situace sama o sobě nepředstavuje důvod pro udělení azylu, a to přesto, že situace v Doněcké oblasti zůstává problematická. Shrnu, že důvody pro poskytnutí azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu neshledal.

23. Vyhodnotil, že žalobce nesplňuje ani kritéria pro poskytnutí azylu z humanitárních důvodů, zabýval se sociální a ekonomickou situací žalobce, jeho věkem a zdravotním stavem, vyšel z toho, že je dospělou, plně právně způsobilou práceschopnou osobou, jeho zdravotní stav je dobrý, má pouze alergii, projevil odhodlání pracovat, neshledal skutečnosti hodné zvláštního zřetele, když žalobce se tohoto druhu ochrany ani nedomáhal a na poskytnutí humanitárního azylu není právní nárok.
24. Zabýval se tím, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany. Shledal, že v případě návratu nehrozí žalobci vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Dále posuzoval, zda žalobci nehrozí nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, přitom vycházel z judikatury Evropského soudu pro lidská práva a dospěl k názoru, že doplňkovou ochranu lze udělit pouze tam, kde toto nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Uvedl, že nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by žalobce byl na Ukrajině vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. V minulosti nikdy neměl žádné potíže se státními orgány své země, není proti němu vedeno trestní stíhání. Důvodem jeho odchodu byla snaha vyhnout se nástupu vojenské služby a nasazení do bojových operací. K obavám z násilí uvedl, že na Ukrajině dle shromážděných podkladů existuje jak možnost podat stížnost proti postupu policejních orgánů či jiných orgánů státní moci, tak vyhledat pomoc

v případě poškození způsobeného trestnou činností, a to i v případě konkrétního důvodného podezření. Sdělil, že výkon branné povinnosti a tresty za její nevykonání uznávají za legitimní i mezinárodní konvence o lidských právech, její výkon tak nelze považovat za vážnou újmu. Vojenská služba na Ukrajině se řídí zákonem a podmínky jejího výkonu jsou zcela standardní. Za nenastoupení vojenské služby sice hrozí trest odnětí svobody na 2-5 let, avšak pouze v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Dle Výnosu prezidenta Ukrajiny č. 411/2016 již na východní frontě nejsou žádní mobilizovaní vojáci, avšak pouze dobrovolníci a profesionální armáda. Rovněž z ničeho nevyplývá, že by žalobce měl být při svém návratu postižen za svou azylovou žádost v zahraničí.

25. Dále zhodnotil aktuální bezpečnostní situaci na Ukrajině. Připustil, že na východní Ukrajině je tato situace zhoršená, nicméně vyšel z toho, že se nejedná o totální konflikt. Tento konflikt je izolován do východní oblasti, ve zbytku státu je situace neměnná a zcela stabilní. Žalobce se nemusí vracet do Doněcku, ale do jiné oblasti dle své volby. Možnosti stěhování na Ukrajině jsou standardní, úřední omezení neexistují, vnitřně přesídlené osoby požívají ochrany. Žalobce nemá žádná omezení a může vnitřně přesídlit. Shledal, že v zemi původu neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Rovněž dospěl k závěru, že případné vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky ČR. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že žalobce podmínky pro udělení doplňkové ochrany nesplňuje a doplňkovou ochranu neudělil.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

26. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), jelikož žalobce k výzvě soudu ve stanovené dvoutýdenní lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a žalovaný souhlasil s projednáním věci bez jednání.
27. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
28. Soud shledal, že žalovaný při hodnocení, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany, porušil ust. § 68 odst. 3 správního řádu, neboť neuvedl, z jakých důvodů nepovažoval za opodstatněnou hlavní argumentaci žalobce a jak zhodnotil důkazy prokazující, že žalobce je důstojníkem v záloze a je na seznamu hledaných osob.
29. Žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu postavil na tvrzeních, dle kterých je absolventem vojenské katedry státní univerzity, má hodnost podporučíka a v letech 2014 – 2015 po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny mu byly ukrajinskou vojenskou správou zaslány celkem tři povolávací rozkazy k bojovým

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

operacím do ATO, které si však nepřevzal. Povolávací rozkazy převzali jeho rodiče. Žalobce v této době odjel do České republiky, kde již setrval. Nyní je na Ukrajině na seznamu hledaných osob a u jeho rodičů jej hledají pracovníci ministerstva vnitra a vojáci. Vyjádřil neochotu vrátit se na Ukrajinu, neboť se obává výsledků a svévolného násilí státních orgánů vůči svojí osobě (mučení, znásilnění, případně zabití) vyplývající ze skutečnosti, že bude považován za dezertéra a zrádce, bude vyslýchán, co po dobu své nepřítomnosti dělal a zda nevyzradil vojenské informace Rusku. Pokud by žalovaný shledal, že výše uvedená obava žalobce je opodstatněná, mohlo by jít zejména o důvod k poskytnutí doplňkové ochrany podle ust. § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu.

30. Žalovaný v napadeném rozhodnutí tato tvrzení žalobce na stranách 1 – 4 velmi podrobně rekapituloval a dále na straně 6 a 11 uvedl, že žalobce předložil doklady o tom, že je důstojníkem v záloze v hodnosti podporučíka a je na seznamu hledaných osob vyhýbajících se vojenské povinnosti. K čemuž dále uvedl, že tyto materiály vzal v potaz při svém rozhodování jako jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí a v odůvodnění se s nimi vypořádá.
31. V rozsudku ze dne 30. 7. 2013, č. j. 4 As 76/2013 – 21 Nejvyšší správní soud vyslovil, že „podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, musí správní orgán v odůvodnění uvést důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Smyslem a účelem odůvodnění je ozřejmit, proč správní orgán rozhodl, jak rozhodl, neboť jen tak lze ověřit, že důvody rozhodnutí jsou v souladu s právem a nejsou založeny na libovůli (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 3. 1997, sp. zn. III. ÚS 271/96, č. 24/1997 Sb. NÚS). Vyloučení libovůle při výkonu veřejné moci je přitom součástí pojmu právního státu v jeho soudobém chápání, k němuž se hlásí i Česká republika prostřednictvím čl. 1 odst. 1 Ústavy. Proto i ve správním řízení platí, že není-li z odůvodnění zřejmé, proč odvolací orgán nepovažoval za důvodnou argumentaci účastníka řízení a proč jeho námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci z hlediska účastníka klíčovou, na níž je postaven základ jeho nesouhlasu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2010, č. j. 9 As 11/2010 - 80).“ K tomu rovněž viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010 č.j. 9 As 66/2009-46.
32. Shora uvedeným požadavkům na odůvodnění však žalovaný ve vztahu ke klíčovému tvrzením žalobce rekapitulovaným v bodě 29 výše nedostál. Při hodnocení, zda žalobce splňuje podmínky pro poskytnutí doplňkové ochrany, se k této argumentaci vyjádřil pouze velice stručně na stranách 11- 12 napadeného rozhodnutí, k tvrzeným skutečnostem neuvedl žádná konkrétní zjištění, úvahy, ani podklady, ze kterých vycházel.
33. Uvedl v podstatě pouze obecný závěr, dle kterého nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že popsané nebezpečí (tj. nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání) žalobci v případě návratu na Ukrajinu skutečně hrozí. Tento závěr odůvodnil pouze tím, že v minulosti žalobce žádné potíže se

státními orgány neměl a že proti němu nebylo a není vedeno trestní stíhání. Takové zdůvodnění však v kontextu tvrzených okolností postrádá logické opodstatnění, když žalobce ani netvrdil, že by v minulosti měl jakékoliv problémy se státními orgány, naopak vyjadřoval obavu z nelegálního násilí, které by mohlo nastat v budoucnu v případě, že by se jako hledaná osoba vrátil do domovského státu a byl by nalezen státními orgány. Toto násilí resp. jeho hrozba se pak vztahuje ke skutečnostem, které nastaly bezprostředně před odchodem žalobce z Ukrajiny a tudíž je zřejmé, že ani nemohlo být podstatou problémů žalobce se státními orgány v minulosti. Žalobce navíc ani netvrdil, že by se obával trestního stíhání jako takového, jeho obava směřovala k hrozbě svévolného a nelegálního násilí, k čemuž se však žalovaný nijak nevyjádřil.

34. Žalovaný sice provedl důkazy doplněné žalobcem, tedy dokument o tom, že je důstojníkem v záloze (tato listina podle všeho založená na čl. 65 není přeložena) a dokument o tom, že je na Ukrajině hledán z důvodu vyhýbání se vojenské povinnosti (tento dokument na str. 67 je přeložen jen částečně), a v napadeném rozhodnutí je na straně 11 uvedl mezi podklady, ze kterých vycházel. Žalovaný však již neuvádí, jaké skutečnosti z těchto listin zjistil, a nijak se s nimi nevypořádal z hlediska nosné argumentace žalobce, tj. že se v případě návratu na Ukrajinu obává zadržení ze strany státních orgánů a s tím spojeného svévolného násilí na své osobě. Porušil tím rovněž ust. § 68 odst. 3 správního řádu, dle kterého se v odůvodnění správního rozhodnutí uvedou podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení.
35. Dalším argumentem žalovaného, pro který doplňkovou ochranu neposkytl, je pak zjištění, že žalobce má možnost v domovském státě podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci, i vyhledat pomoc v případě poškození trestnou činností. Takové odůvodnění je však rovněž velice vágní a stručné, zcela opomíjí závažnost a intenzitu jednání, kterému by dle svých tvrzení mohl být žalobce vystaven, a neuvádí, z jakých konkrétních podkladů žalovaný čerpal, v čem konkrétně má tato pomoc spočívat a zda skutečně může pro žalobce představovat efektivní způsob obrany proti jednání, kterého se obává.
36. Žalovaný se v odůvodnění rozhodnutí o neposkytnutí doplňkové ochrany zabýval též neochotou žalobce vrátit se do armády a účastnit se bojů na východě Ukrajiny a jejími trestněprávními důsledky (strana 12 napadeného rozhodnutí). Tuto obavu však žalobce zmínil spíše nepřímou a nejednalo se o hlavní důvod jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Daná argumentace žalovaného tak není úplnou adekvátní reakcí na zdůvodnění žádosti o mezinárodní ochranu, nemůže představovat dostatečné vysvětlení k neposkytnutí doplňkové ochrany, byť ke správnosti argumentace samotné soud výhrady nemá.
37. Na základě shora uvedených nedostatků odůvodnění je napadené rozhodnutí v části týkající se neposkytnutí doplňkové ochrany nepřezkoumatelné a daná žalobní námitka je důvodná.

38. K tomu je dále nezbytné uvést, že žalovaný v dané věci shromáždil celkem pět materiálů jako podkladů pro vydání rozhodnutí tj. Informace MZV ČR č.j. 110372/2018-LPTP ze dne 16. 5. 2018, Informace MZV ČR č.j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, Informace MZV ČR č.j. 107283/2016-LPTP ze dne 25. 7. 2016, Informace OAMP – Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 14. 9. 2018 a Výnos prezidenta Ukrajiny č. 411/2016 ze dne 26. 9. 2016. Žádný z těchto materiálů se však přímo či nepřímo nezabývá okolnostmi popisovanými žalobcem, tedy rizikem svévolného násilí ze strany policejních a vojenských orgánů proti zadrženým osobám, a to zejména v případech nenastoupení k výkonu branné povinnosti či dezerce. Žalovaný tedy na podkladě těchto dokumentů ani nemohl vyhodnotit, zda jsou obavy žalobce důvodné. Žalovaný tím porušil ust. § 3 správního řádu, tedy zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu, daná žalobní námitka je tak rovněž důvodná.
39. Oproti tomu se však žalovaný nedopustil porušení ust. § 36 odst. 3 správního řádu, neboť žalobci byla dne 11. 12. 2018 poskytnuta možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí, tuto možnost žalobce využil, pořídil si fotokopii spisového materiálu, na místě se k věci nevyjádřil, sdělil, že se vyjádří ve lhůtě 24 dnů, avšak ani v této lhůtu žalovanému žádné vyjádření neposkytl. Žalobce pouze navrhl doplnění podkladů pro rozhodnutí, doložil dokument, že je důstojníkem v záloze a dokument o tom, že je hledanou osobou. Žalovaný tyto podklady zahrnul mezi podklady pro rozhodnutí, ust. § 36 odst. 3 správního řádu tedy porušeno nebylo, námitka je nedůvodná. Tím není dotčena skutečnost, že žalovaný již v rozhodnutí neuvedl, jak tyto podklady zhodnotil, čímž porušil ust. § 68 odst. 3 správního řádu, jak je uvedeno výše.
40. Pokud jde o obavy žalobce z nuceného nástupu do armády, které akcentoval až v žalobě, ztotožňuje se soud s odůvodněním žalovaného, že branná služba je legitimní občanskou povinností, kterou uznávají též mezinárodní konvence o lidských právech, stejně tak jako tresty za její nevykonání, nejedná se o vážnou újmu podle ust. § 14a odst. 2 písm. b) či c) zákona o azylu. Tuto obavu žalobce tak rovněž nelze považovat za důvod k poskytnutí mezinárodní ochrany, a to ani ve formě doplňkové ochrany. K této problematice sdělil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 7. 2. 2018 č.j. 6 Azs 378/2017-25 následující stanovisko: *„K otázce odmítání nástupu k výkonu vojenské služby se zdejší soud vyjádřil zásadním způsobem například v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49: Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, Nejvyšší správní soud uvedl: Samotné odmítání branné povinnosti odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Obdobně v takové situaci není dán ani důvod doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Azylová irrelevance branné povinnosti byla potvrzena také v usneseních Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34.“*

41. Stejně tak pokud jde o argumentaci, že žalobce pochází přímo z Doněcké oblasti, která je zasažena válkou, soud shledal, že žalovaný se těmito okolnostmi v napadeném rozhodnutí v části týkající se neposkytnutí doplňkové ochrany dostatečně zabýval. Posuzoval, zda žalobci nehrozí v případě návratu do vlasti vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, přihlédl k tomu, že žalobce pochází z města Doněck, kde je zhoršená bezpečnostní situace, avšak s poukázáním na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že se nejedná o totální konflikt, ve zbytku země je situace stabilní a žalobci nic nebrání využít možnosti vnitřního přesídlení. Důvod pro poskytnutí doplňkové ochrany tak neshledal. Soud považuje v této části napadené rozhodnutí za dostatečné, zohledňující všechny individuální okolnosti daného případu i aktuální situaci v zemi původu žalobce, která byla ze shromážděných podkladů dostatečně zjištěna. Soud ve shodě s žalovaným neshledal, že by okolnosti původu žalobce v Doněcké oblasti představovaly důvod pro poskytnutí doplňkové ochrany, a tato žalobní námitka je tak nedůvodná.
42. Soud se neztotožňuje ani s žalobní námitkou, podle které bylo nedostatečné zdůvodnění žalovaného z hlediska neudělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu. Žalobce tuto námitku formuloval velmi obecně, nijak v ní nespecifikoval, proč jsou dle jeho názoru závěry a názory žalovaného v příslušné pasáži zcela protichůdné a v čem svědčí o nezájmu žalovaného a o nepochopení daného institutu. S ohledem na to soud k dané námitce pouze uvádí, že v posuzovaném případě nejsou dány žádné okolnosti, které by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce nebyl ve vlasti nijak politicky aktivní, nebyl ani členem žádné politické strany, během řízení neuvedl, že by měl ve vlasti nějaké potíže týkající se uplatňování politických práv, a netvrdil to ani v žalobě. Žalovaný se dále podrobně zabýval tím, zda popisované problémy žalobce mohou způsobovat odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, vyjádřil se ke všem skutečnostem, které žalobce uvedl v průběhu správního řízení (včetně obavy ze zabití či mučení) podrobně rozebral, z jakých důvodů nepovažuje tyto skutečnosti za azylově relevantní. Uzavřel, že nebylo zjištěno, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Městský soud v Praze v této části považuje odůvodnění za dostačující a neshledal v něm pochybení.
43. Žalobce dále namítal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné též z hlediska hodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť žalovaný nepřihlédl k původu žalobce v Doněcké oblasti zasažené boji.
44. Možností udělení humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, z něhož plyne, že „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl poskytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či*

nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

45. Žalovaný ve svém rozhodnutí zabýval sociální a ekonomickou situací žalobce, a to z hlediska naplnění podmínek ust. § 14 zákona o azylu, uvedl, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou a praceschopnou osobou, jeho zdravotní stav je dobrý, má pouze alergii, projevil vůli pracovat (viz strana 9 napadeného rozhodnutí). Vůbec však nehodnotil okolnost, že žalobce pochází z Doněcku, tedy města přímo zasaženého ozbrojeným konfliktem, přestože v jiných částech napadeného rozhodnutí konstatoval existenci zhoršené bezpečnostní situace v této oblasti. Přitom podle shora uvedené judikatury Nejvyššího správního soud skutečnost, že žalobce přichází z postiženého regionu, za splnění dalších okolností případ hodný zvláštního zřetele představovat může.
46. Z hlediska předpokladů pro udělení humanitárního azylu může soud pouze zkoumat, zda správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil, takový přezkum však může učinit pouze v situaci, kdy žalovaný přihlédne ke všem relevantním skutečnostem vyplývajícím z tvrzení žadatele i zjištěným správním orgánem, provede k nim dokazování, zjištěné okolnosti patřičně vyhodnotí a svou správní úvahu srozumitelným způsobem popíše v meritorním rozhodnutí. Taková úvaha však v napadeném rozhodnutí chybí, rozhodnutí je z tohoto důvodu v příslušné části rovněž nepřezkoumatelné, což představuje další důvod pro jeho zrušení soudem.
47. Žalobce rovněž namítal formální nedostatky výroku napadeného rozhodnutí, když tento neobsahuje řádné označení žalobce a uvedení relevantních právních ustanovení, na jejichž základě bylo rozhodováno, což vede k neurčitosti výrokové části.
48. Podle ust. § 68 odst. 2 správního řádu se ve výrokové části uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků, podle § 27 odst. 1. Účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, se se označují údaji umožňujícími jejich identifikaci (§18 odst. 2); účastníci, kteří jsou právnickými osobami, se označují názvem a sídlem.
49. Z publikace *Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: Správní řád. Komentář. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1047* k danému ustanovení vyplývá, že: *„Dále je součástí výrokové části záhlaví (návrh), ve kterém je před výrokem specifikováno, podle kterého (kterých) hmotněprávního ustanovení je ve věci rozhodováno (viz též usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z 14. července 2015, č. j. 8 As 141/2012-57), jakým procesním ustanovením je založena příslušnost správního orgánu, a označení účastníků řízení a jejich zástupců.“*
50. Napadené rozhodnutí přímo ve výroku uvádí hmotněprávní ustanovení, podle kterých bylo rozhodováno, výslovně zde specifikuje ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Výroková část však nikde neobsahuje procesní ustanovení, které zakládá příslušnost správního orgánu. Soud však shledal, že se nejedná o takovou vadu, která by způsobovala neurčitost výrokové části a byla důvodem pro zrušení napadeného

rozhodnutí, když žalovaný byl v dané věci orgánem příslušným (dle ust. § 8 písm. a) zákona o azylu).

51. Dle ust. § 18 odst. 2 údajů umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumějí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona.
52. Smyslem řádného označení fyzické osoby je požadavek, aby nemohla být zaměněna s jinou osobou. V daném případě byl žalobce označen jménem, příjmením, a datem narození, místem trvalého pobytu označen být nemohl, neboť tento údaj se u žadatele o mezinárodní ochranu vůbec nevykazuje, dle ust. § 77 zákona o azylu se jedná pouze o místo hlášeného pobytu. I bez uvedení tohoto místa však byl žalobce označen takovými údaji, které dostatečně umožňují jeho identifikaci, a tudíž v tomto směru žalovaný nepochybil, nejedná se o neurčitost výrokové části napadeného rozhodnutí.
53. Z uvedených důvodů, kdy žalovaný v části odůvodnění napadeného rozhodnutí, které se týká doplňkové ochrany dle ust. § 14a a humanitárního azylu dle ust. § 14 zákona o azylu, porušil povinnost rozhodnutí řádně odůvodnit dle ust. § 68 odst. 3 správního řádu a rozhodnutí je tak v této části nepřezkoumatelné, a dále z důvodu porušení povinnosti zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, dle § 3 správního řádu, soud postupoval podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.
54. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je správní orgán vázán (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.).
55. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobce měl ve věci plný úspěch, a má proto právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl.
56. Náklady řízení žalobce tvoří náklady na odměnu jeho zástupce za dva úkony právní služby ve výši 6 200 Kč (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby ve věci samé, po 3 100 Kč) dle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (za dva úkony právní služby po 300 Kč) dle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu, a dle ust. § 57 odst. 2 s.ř.s. též částka 1 428 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 21 %, kterou je zástupce žalobce povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty; celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. září 2020

JUDr. Tomáš Louda v. r.
samosoudce